

HIZTEGI BATUA

*askatzaile - atomatu*¹

askatzaile

askatze

askazi iz. 1 'ahaidea'. 2 'leinua'.

askazigo iz. 'ahaidetasuna'.

aske

askenazi

askespen

asketsi, askets, askesten. *du* ad. 'absolbitu'.

aski 1

aski iritzi: *zure hitzari ez diogu aski iritzi.*

aski izan, aski izaten, aski izango/askiko. *da/du* ad.

aski segurik *Naf.*

aski segur(u) *Naf.*

askitan adlag. 'maiz'.

aski 2 iz. (belar-mota).

askiluze iz. *Elymus repens.*

askimotz iz. *Cynodon dactylon. Sin. arrosario-belar.*

askidatu* e. askietsi.

askiespen

askieste

askietsi, askiets, askiesten. *du* ad.

askigabe* e. amaigabe.

asko

asko aldiz

asko izan, asko izaten, asko izango/askoko. *da/du* ad.

askotan

askotara

askozaz (ere)... -ago

askoz (ere)... -ago

askogura iz. *Bizk.* 1 'oniritzia, maitasuna'. 2 'handinahia'.

askojakin

askonahi iz. 1 'onginahia, maitasuna'. 2 'handinahia'.

askonahiko izlag. *g.er.*

askotariko izlag.: *askotariko industria.*

askotu, asko(tu), askotzen. *da/du* ad. *Zah.* 'ugaritu'.

askotxo

askotza

asma iz. *Med.*

asma-belar 'estramonioa' (*Datura stramonium*).

asmagin iz. *g.er.* 'aztia'.

asmakai iz. *g.er.* 'igarkizuna'.

asmakari iz. 'asmakizuna, aurkikundea'.

asmakeria iz. 1 'asmaketa funtsik gabea'. 2 'kalte egiteko asmatzen den gezurra'.

¹ Arau honek osatu eta eguneratu egiten ditu 48. Arauan argitaratutako Hiztegi Batuko zerrendak, askatzaile-atomatu tarteko hitzci dago-kienez. Arau berria da, beraz, kontuan hartzekoa.

asmaketa**asmakizun****asmakuntza** iz. *g.er.***asmalan** iz.**asmalari** iz. 1 *g.er.* 'aztia'. 2 'asmatzailea'.**asmamen****asmarar** (herritarra).**asmarazi**, **asmaraz**, **asmarazten**. *dio ad.***asmatu**, **asma**, **asmatzen**. *du ad.***asmatzaile****asmazio** iz. 1 'asmakaria'. 2 'amarrua'.**asmenta*** e. **hasmenta**.**asmo 1** (**joan asmoz e. joateko asmoz; *egin asmoz e. egiteko asmoz*).**asmotan****asmo 2:** *hor egin asmo duzuen lana.***asmobakar** izond.**asmotsu** izond. *Batez ere Bizk.***asots** iz. *Naf.* 'zarata'.**asoziatu*** e. **elkartu**, **etab**.**aspaldi****aspaldian****aspaldidanik****aspaldidaniko****aspaldietan****aspaldi honetan****aspaldiko****aspaldiko partez****aspaldion****aspalditik****aspalditxo****aspalditxoan****aspalditxotik****aspaldixko****aspaldixkoan****aspaldixkotik****aspeltu** iz. *Gram.***aspel*** e. **azpel**.**asper** iz. 1 'mendekua hartzea'. 2 *g.er.* 'asperraldia'. 3 *Zub.* 'desira bizia'.**asper egin*** e. **asper-asper egin**.**aspergabe** izond. *g.er.* 'aspergaitza'.**aspergaitz** izond.**aspergarri****aspergarritasun** iz.**asperkunde** iz. *Goi.* 'mendekua'.**asperraldi****asperrarazi**, **asperraraz**, **asperrarazten**. *du ad.***asperrezin** izond.**aspertu**, **asper**, **aspertzen**. 1 *dal/du ad. Heg.* 'gogaitu, nekatu': *aspertu naiz oraintxe etxe honetan; ez zaitut gehiago aspertuko horrekin.* 2 *zaio ad. Ipar. Zah.* 'mendekatu': *aspertu natzaio odoleraino.***asper-asper egin:** *asper-asper egina, asper-asper eginga, asper-asper eginik.***aspertzaile** iz. *eta izond. g.er.* 'mendekatzailea'.**aspertze****aspik*** e. **aspis sugedorri**.**aspil*** e. **azpil**.**aspiradora*** e. **xurgagailu**.**aspiratu*** e. (arnasa) **hartu**, (hautsa) **irentsi**, (airea) **xurgatu**; (*Fon.*) **hasperendun egin**, **etab**.**aspirazio*** e. **hasperen**.

aspirina**aspis** sugedorri *Vipera aspis*.**assamera** (hizkuntza).**astagaitz* e. hileko.****astailar** iz. *Lathyrus aphaca*.**astakaiku** (irain-hitza).**astakardu** iz. (kardu-mota txikia).**astakarlo* e. astakardu.****astakeria****astakilo****astakirten** (irain-hitza).**astako* e. astoko.****astakume****astalapiko** (irain-hitza).**astalar** iz. *Dipsacus fullonum*.**astalikardu** iz. *Silybum marianum*.**astalkai****astalkatu**, **astalka**, **astalkatzen**. *du ad.***astalketa****astalketari****astama** iz. 'astemea'.**astamahats****astamahats ale-beltz** *Bryonia alba*.**astamahats ale-gorri** *Bryonia cretica subsp. dioica*.**astamakila****astamenda** iz. *Mentha rotundifolia*.**astanafarreri****astanar** (herritarra).**astaña****astapiper** iz. *Polygonum persicaria*.**astapito** izond. *Lgart*.**astapotro** izond. *Lgart*.**astaputz** 1 iz. (onddo mota bat, *Lycoperdon* generokoa). 2 (irain-hitza).**astar** iz. 'asto arra'.**astari** iz. *Ipar. eta Naf. g.er.* 'mataza'.**astasapin****astatipula** iz. *Urginea maritima*.**astazain****astazakil** (irain-hitza).**astazaldi** iz. *Eraik*.**aste****Aste Nagusi****Aste Santu****astearte****astearte inaute****asteazken****astebete** iz.: *astebete pasatu zuen Ameriketan*; **astebete bat egon zen gaixorik e. astebete egon zen gai-xorik*.**asteburu****astegaitz* e. hileko.****astegun****astegun buruzuri****astekari****astelegun** iz. *Ipar. eta Naf.* 'asteguna'.**astelehen****astelehen inaute****asteme** iz. 'asto emea'.

astero**asteroide****asteroko** iz. 'astekaria'.**asti****astia eman****astia izan****astiz** adlag. 1 'geldiro'. 2 'garaiz'.**astialdi****astigar** iz. *Acer sp.***astigmatismo****astiki** adlag. *g.er.* 'astiro'.**astilero*** e. ontziola.**astin** izond. 'harroa'.**astinaldi****astinarazi**, **astinaraz**, **astinarazten**. *dio* ad.**astindu 1**, **astin**, **astintzen**. *du* ad.**astin-astin egin****astindu 2** iz.: *gaurko guraso askok ere merezi dute astindu ederra.***astingailu****astinketa** iz. *g.er.***astintasun** iz. *g.er.* 'harrotasuna'.**astintzaile****astiro****astiroki** adlag. *Ipar. g.g.er.* 'astiro'.**astitsu** izond. *Bizk.***astiune****asto****asto-azienda****asto-laster** iz.**asto-proba****astoarrosa** iz. *Rosa canina.***astodun** iz. *Bizk.* 'astazaina'.**astoko****astolapiko*** e. **astalapiko.****astomakil*** e. **astamakila.****astono****astorki** iz. *Onobrychis viciifolia.***astotu**, **asto(tu)**, **astotzen**. *da/du* ad.**astotxo****astotzar****astrapala** iz. *Bizk.* 'zarata, zalaparta'.**astro** iz. *Sin.* **argizagi.****astrofisika****astrofisikari** iz.**astrolabio****astrologia****astrologo****astronauta****astronautika****astronomia****astronomiko****astronomilari*** e. **astronomo.****astronomo****astrontzi*** e. **espazio-ontzi.****astun****astundu**, **astun(du)**, **astuntzen**. *da/du* ad.**astungarri** iz. eta izond. *Anton.* **aringarri.**

astunki adlag.
astuntasun
asturu iz. 'zoria'.
asturugaitz iz. 'zorigailza'.
asturugaizki adlag.
 asuin* e. **asun**.
asun iz. *Urtica*.
 asunbeltz iz. *Urtica urens*.
asunciondar (herritarra).
 asunto* e. **gai**, **kontu**.
Asuntzio iz. h. **Jasokunde**.
asurantz iz. *Ipar*. 'asegurua'.
 asurantz hartu
asuratu, **asura**, **asuratzen**. *du* ad. *Ipar*. 'aseguratu'.
 aszenore* e. **igogailu**.
aszeta
aszetika iz.
aszetiko izond.
aszetismo
aszitis iz.
at
atabaka iz. *Batez ere Bizk*.
atabal
atabalari iz. 'atabal-jotzailca'.
atabalatu, **atabala**, **atabalatzen**. *du* ad. 'atabala jo'.
 ataburu* e. **ateburu**.
ataizean adlag. *g.er.* 'zelatan'.
ataka
 atakada* e. **eraso**.
atakatu, **ataka**, **atakatzen**. *du* ad. *g.g.er.* 'eraso, oldartu'.
atake iz. *Beh. g.g.er.* 'erasoa'.
atal
atalaga
 atalai* e. **talaia**.
atalarri iz. 'atalburua'.
atalase
atalaurre
atalburu 1 iz. 'ateburua'.
atalburu 2 iz. 'kapitulua' (liburuarena, legearena).
ataldu, **atal(du)**, **ataltzen**. *du* ad. 'ataletan banatu'.
atalka adlag.
atalo iz. *Mola mola*.
atalondo
ataltzain iz. *Ipar. Zah.* 'atezaina'.
ataltze
 atan bere* e. **hartan ere**.
 atan-otan* e. **hartan-horretan**.
atanbora iz. *g.er.* 'danborra'.
atari
 atari-aurre
atariko iz. 'hitzaurrea, sarrera'.
atariratu, **atarira(tu)**, **atariratzen**. *da* ad. *g.er.*
atarramentu
atarrapuzka 1 adlag. *g.er.* 'zalapartaka'. 2 iz. *g.er.* 'zalaparta'.
atarratu, **atarra**, **atarratzen**. *du* ad. *g.er.*
atarte
atasko* e. 1 (auto) **ilara**. 2 **buxatze**, **buxadura**.

ataurre iz. *g.er.* 'atari-aurrea'.

ataute iz. *Bizk. g.g.er.* 'hilkutxa'.

ataza iz. 'eginkizuna'.

ate 1 iz.

ate-aitzin

ate-albo

ate-gain

ate-joka

ate-leiho 'ateko leihoa'.

ate-oste

ate-zoko

ate-zulo

ate 2 iz. *Zub.* 'meta, pila'.

ateburu

ateetartatu, **ateetara**, **ateetaratzen**. *da* ad.

ateismo

ateka 1 adlag. *Zub.* 'multzoka'.

ateka 2* e. **ataka**.

atekatu* e. **atetu**.

ateleka iz. *Zah.* 'errieta'.

atelekatu, **ateleka(tu)**, **atelekatzen**. *du* ad. 'errieta egin'.

atenastar (herritarra).

atenditu* e. **kasu egin**,...

ateneo

atentatu iz.

atentzio iz. 'arreta': **horrek atentzioa deitu dit e. horrek atentzioa eman dit.*

atentzioa eman: *horren edertasunak atentzioa eman dit.*

ateo

atera, **ateratzen**. *da/du* ad.

(*neure, bere...*) **onetik atera**, **irten**, **ilki**: *bere (neure, zeure...) onetik atera du (nau, zaitu...).*

aterabide

ateragailu iz.

aterakin iz.

ateraldi

aterarazi, **ateraraz**, **aterarazten**. *du* ad.

ateratzaile

ateratze

aterbe* e. **aterpe**.

atergabe

atergabeko izlag.

ateri

ateri egin

ateri egon

ateri izan *da* ad.

aterki

aterki-konpontzaile

aterki(-)ontzi

aterpe

aterpetu, **aterpe(tu)**, **aterpetzen**. *da/du* ad. 'babestu'.

aterraldi iz. *g.er.* 'aterrunea'.

aterrarazi, **aterraraz**, **aterrarazten**. *du* ad. *g.er.*

aterrarte iz. 'aterrunea'.

aterri* e. **ateri**.

aterrune

ater(tu), **ater(tu)**. 1 *du* ad.: *atertzen duenean aterako naiz.* 2 *da* ad.: *haurren negarrak ez ziren gau guztian atertu.*

ateritze

ateta iz. *Bizk. g.er.*

atetu, ate(tu), atetzen. *da/du ad. Zub. 'pilatu': jendea azokan atetu zen.*

atezain

atezain automatiko

atezaindegi

atezaintza

atezatu, ateza, atezatzen. *du ad.*

atezu iz.: *atezuan egon.*

atija iz. *Naf. 'usina, doministikua'.*

atitxatu* e. (sua) zirikatu.

atiza iz. *Ipar. Zah. 'aukera, abagunea'.*

atlantiko izond.: *Ozeano Atlantikoa.*

atlas

atleta

atletiko

atletismo

atmosfera

atmosfera izond.: *motor atmosferikoa.*

atoan adlag. *Bizk. Lgart. h. behingoan, berehala.*

atoc* e. atoi.

atoi

atoian eraman

atoiontzi

atoiontzi* e. atoiontzi.

atoloi

atomatu, atoma, atomatzen. *du ad. Bizk. g.er. 'eraso'.*

(Euskaltzaindiak, Bilbon, 2003ko abenduaren 19an onartua).